

「 1

LARS J

Nr. 1 2025 Januar

FOTO: ROB HARRIS,
LONDON

Denne 4,3 meter lange skulpturen av den irakisk - amerikanske kunstneren Michael Rakowitz skal stilles ut foran Stavanger Domkirke i sommer. Skulpturen er en rekonstruksjon av Lamassu, en bevinget okse som vokter inngangen til en helligdom i den assyriske byen Ninive (i dag en ruinby i Irak) fra år 700 før Kristus til februar 2015. Da ble den og andre kunstverk i museet i Mosul ødelagt av ISIS. Stavanger kunstmuseum skal også stille ut Rakowitz arbeider i egne lokaler. Dette er en del av det offisielle programmet for Stavanger 2025.

Innhold

Styreleder har ordet _____	3
Kunstkalenderen våren 2025 _____	4
Dette skjer på Stavanger kunstmuseum _____	5
Stavanger kunstmuseum – et kulturelt kraftsenter ved Mosvannet _____	6
Om utsendelser til medlemmene _____	9
Høydepunkter fra vårens program _____	10
Kunstfilm onsdag 15. januar kl. 1800 _____	10
Førpremiere på nye SUS tirsdag 21. januar k. 1600 _____	10
Årsmøte onsdag 12. mars kl. 18 _____	11
Kunsthistoriske forelesninger våren 2025 _____	12
Kunsthistoriker Karin Hellandsjø, 19. februar _____	12
Trond Borgen forelesning 19. mars 2025 _____	13
Kunsthistoriker Kari Brandtzæg, 2. april _____	14
Vårtur med Venneforeningen til Barcelona _____	15
Kirkebesøk med glasskunstner Per Odd Aarrestad, tirsdag 20. mai _____	16
Glimt fra noen av de gode opplevelsene fra høsten 2024 _____	17
Kunsthistoriske forelesninger _____	17
Da Munch ble Munch v/ Kunsthistoriker Holger V. Koefoed _____	17
Fem ting som forandret kunsthistorien for alltid. v/Kunsthistoriker Silje Sigurdson _____	17
Sterk og viktig - om Venezia Biennalen 2024 v/Trond Borgen _____	17
Fantastiske Venezia - tur til kunstbiennalen med Venneforeningen _____	18
Utstilling med lange tradisjoner _____	18
Sterke inntrykk _____	20
Skulpturperler i Sandnes _____	25
Medlemsinformasjon _____	27
Fornyelse av medlemskap og medlemskort _____	27
Styret _____	28
Styrets funksjoner: _____	28

Styreleder har ordet

Stavanger kunstmuseum har med sine utstillinger i 2024 gitt oss store kunstopplevelser.

«Den forbudte skogen» av Andreas Siqueland og Halvdan Hafsten-samlingen viste hvordan en yngre kunstner uttrykte seg opp mot utvalgt kunst fra museets samling. «Mellom mennesker» av Else Hagen viste kunst fra hele hennes kunstnerskap, med vekt på årene 1940-1950. Utstillingen «Bølger og måner» med verk av mor og datter Synnøve Anger Ausdal og Siri Aurdal, viste likhetstrekk mellom to store kunstnerskap, men også store forskjeller i uttrykk og materialvalg.

Lars Hertervig - Stavangers store kunstnere i Stavanger kunstmuseet i 2025

Lars Hertervig er mer aktuell enn noensinne, etter utstillinger i Spania, Sverige og Norge. Utstillingen «Dream and Reality» på Waldemarsudde i Stockholm der Hertervig ble stilt ut sammen med den svenske kunstneren Carl Fredrik Hill, kommer til Stavanger 22. februar 2025. Trond Borgen har nylig lansert ny bok om Lars Hertervig, «Lars Hertervig. Stavangerkunstneren» Dette temaet skal han gå nærmere inn i, i sin kunsthistoriske forelesning, 19. mars 2025. Sommerutstillingen åpner 14. juni med Frida Hansen og Kitty L. Kielland

Besøk gjerne utstillingene i kunstmuseet oftere

Medlemmer av Venneforeningen går gratis inn ved å vise medlemsbeviset i resepsjonen. Det er viktig for museet å registrere antall besøkene i utstillingene og planlegger å gjeninnføre klisterlapper for besøkende, også for våre medlemmer.

Kunstlunsjene er museets tilbud til Venneforeningen. Museets fagfolk gir oss god innføring i kunsten og kunstnerskapet i de ulike utstillingene. Høstens prøveperiode med to kunstlunsjer samme uke avsluttes. Påmelding har totalt sett ikke vært stor nok til to dager og vi går tilbake til kunstlunsj den første fredagen i måneden.

Spennende kunstturer i 2024 – Kunstsilo i Krostiansand og kunstbiennalen i Venezia.

90 av venneforeningens medlemmer besøkte Kunstsilo i juni. Vi ble begeistret. Av beliggenheten, den spektakulære arkitekturen og av samlingen av nordisk modernistisk kunst.

Venezia Biennalen 2024 var et spesielt vellykket reisemål for 43 deltakere. Trond Borgen hadde på forhånd valgt ut de mest interessante arbeidene av kunstnere fra land som ikke tidligere hadde deltatt på biennalen. Vi hadde stor glede av kunsten vi så, og den store kunnskapen Trond delte med oss.

Økonomisk støtte til Stavanger kunstmuseum

Venneforeningen støtter årlig Stavanger kunstmuseum økonomisk. I samarbeid med innkjøpskomiteen i museet velger styret kunstverket støtten skal gå til.

Valget i 2024 falt på filmen «Foragers» av Jumana Manna. Manna har hatt sin studietid i Oslo, hatt utstillinger, flere utsmykningsoppdrag i Norge og kjøpt inn av Nasjonalmuseet. Hun er en internasjonal ettertraktet kunstner som har delt sin sympati med den palestinske befolkningen, og er opptatt av hvordan storpolitikk får betydning for den enkeltes livsutfoldelse. Støtten til museet i 2024 er kr 140 000.

Takk til medlemmene. Styret takker medlemmene for den store interessen og oppslutningen ved Venneforeningens og Stavanger kunstmuseums arrangementer i 2024 og ser frem til gode kunstopplevelser i 2025.

ELI FRØYLAND OLSEN

Kunstkalenderen våren 2025

Januar		
Onsdag 15. jan	Kl. 1800	Basquiat, «Drugs and modern art», spillefilm
Søndag 12. januar	Kl. 1300	Galleribesøk Galleri Opdahl
Tirsdag 21. januar	Kl. 1600	Kunsten i nye SUS, maks 30 personer; 3 grupper à 10 personer – ved Kari Gro Johanson
Februar		
Fredag 7. februar	Kl. 1200	Kunstlunsj, Stavanger kunstmuseums innkjøp i 2024, ved Helga Nyman
Onsdag 19. februar	Kl. 1800	Kunsthistorisk forelesning, Zdenka Rusova, ved kunsthistoriker Karin Hellandsjø, Henie Onstad kunstsenter
Mars		
Fredag 7. mars	Kl. 1200	Kunstlunsj, Hertervig – Hill, Drøm og virkelighet, ved Hanne Beate Ueland
Onsdag 12. mars	Kl. 1800	Årsmøte, Kunstnerpresentasjon ved kunstner Nils Eger
Onsdag 19. mars	Kl. 1800	Kunsthistorisk forelesning, Lars Hertervig, Stavangerkunstneren, ved Trond Borgen
April		
Onsdag 2. april	Kl. 1800	Kunsthistorisk forelesning, Tracy Emin/Venessa Baird/Munchs kunst, ved kunsthistoriker Kari Brandtzæg, Munch museet
Fredag 4. april	Kl. 1200	Kunstlunsj, Hertervigs hemmeligheter, vi inviteres til en sniktitt i utstillingen dagen før åpningen, ved Elin Lillebråten
5. – 9. mai		Kunsttur. Barcelona med Figueres + Cadaques, med kunsthistoriker Erik Meling, turoperatør Norsk Tur
Fredag 9. mai	Kl. 1200	Kunstlunsj, Sommerens utstilling med Kitty L. Kielland og Frida Hansen, v/Inger Gudmundson
Tirsdag 20. mai		Glasskunst i kirker, Tur til Sandnes og Jæren, ved kunstner Per Odd Aarrestad
Juni		
Fredag 6. juni	Kl. 1200	Kunstlunsj, Michael Rokowitzs skulptur Lamassus som skal stilles ut utenfor ved Stavanger Domkirke, mai 2025, ved Andreas Røst

I tillegg til det oppsatte programmet kan det komme tilbud om galleribesøk og andre arrangement.

Dette skjer på Stavanger kunstmuseum

Pågående utstillinger

Den plastiske kroppen, Skulptur fra Polen 1960 -1989, Fram til 26. jan 2025

Misaki Kaai, Moko Moko Club, Fram til 2. Mars 2025

Arrangement

Torsdag 23. januar – dagtid

Seminar: Den plastiske kroppen

Torsdag 23. januar kl. 18

Performance med Teresa Murak

Fredag 21. februar – dagtid

Seminar i forbindelse med utstillingen Hertervig – Hill. Drøm og virkelighet

Lørdag 22. februar - dagtid

Åpning av utstillingen Hertervig – Hill. Drøm og virkelighet

Screen City – 14.-16. mars

Torsdag 6. mars kl. 18

I anledning 8. mars: Foredrag om Kitty Kielland og Frida Hansen

Lørdag 5. april - dagtid

Slow Art Day og åpningen av Hertervigs Hemmeligheter

Tirsdag 8. mai – dagtid

Seminar om DKS og barn i samarbeid med Kulturtanken og UIS

23. mai

Åpning av Michael Rakowitz skulptur Lamassu foran Stavanger domkirke .

Lørdag 14. juni – dagtid

Åpning av utstillingen Frida Hansen – Kitty Kielland

Kommende utstillinger

Hertervig – Hill, Drøm og virkelighet

22. feb. 18. mai 2025

Hertervigs hemmeligheter, En vandring i gamle furutrær

5. apr. 2025 – 1. feb. 2026

Vi minner også om museets samlingsutstillinger – Utstilte verk fra museets samlinger.

Mer informasjon finnes på Stavanger kunstmuseum sin hjemmeside:

www.stavangerkunstmuseum.no

Stavanger kunstmuseum – et kulturelt kraftsenter ved Mosvannet

Vi som er glade i Stavanger Kunstmuseum, hadde mye å glede oss over i 2024. Det er ganske utrolig hva den relativt lille staben på museet får til.

De byr på store kunstopplevelser med nye utstillinger, det arrangeres kunstlunsjer med faglige foredrag av museets medarbeidere, foredragskvelder og seminarer, museet har en nydelig kafé med en lekker disk full av godsaker, og en museumsbutikk som byr på mange fristelser.

Alt dette ledet med mild, men stødig hånd av museets leder, avdelingsdirektør Hanne Beate Ueland.

Det blir ofte lange dager for de som jobber på museet, det ligger mye arbeid bak en utstilling – fra planleggingen starter mange år i forveien, til museet kan invitere til åpning. Nå planlegges det for 2026, 2027 og 2028. Og for 2030 – det store Hertervigåret.

Men her skal det handle om 2024 og 2025.

Hanne Beste Ueland oppsummerer året som har gått – og forteller litt om det vi har i vente.

Økning i besøkstall

2024 har vært et fantastisk år for oss, sier Ueland. Det var økning i besøkstallene, særlig i juli og august. Noe som viser at flere turister finner veien til museet. Og det har vært en økning i besøk fra barn og unge.

-Det er veldig gøy at vi får stadig flere turister på besøk om sommeren, sier Ueland. Samarbeidet med Region Stavanger løsnert i 2020 da museet viste utstillingen I skyene. Pandemien bidro også til at turistnæringen fikk et litt annet fokus. Kunstmuseet er en litt bevart hemmelighet for mange tilreisende.

-Kommer du til Stavanger som turist, kommer du til en liten by med trehusbebyggelse – og naturligvis en vakker domkirke. Turistene kan nesten ikke tro at vi har et såpass stort kunstmuseum.

Museet blir også hjulpet av nasjonale føringer. Norge skal være kunst og kultur – ikke bare natur.

Utstillingene

Det begynte med Den forbudte skogen, en utstilling som ble svært godt mottatt av publikum. Kunstneren Andreas Siqueland skapte et kunstnerisk rom for verkene i Hafsten-samlingen.

-Dette var en krevende oppgave. -Med en kunstner som skulle skape nye verk i dialog med de åtte kunstnerne som er representert i Hafsten-samlingen. Det var fantastisk å se hvordan denne utstillingen virket på publikum. De ble virkelig begeistret.

-I samlingen vår har vi rundt 3000 kunstverk. Det er en del av oppdraget vårt å jobbe med og aktualisere samlingen i nye utstillinger. Den forbudte skogen er nettopp et eksempel på dette. -Et fantastisk prosjekt med mye nybrottsarbeid», sier en entusiastisk direktør.

Hun forteller også at alle elevene på Tjensvoll skole, en barneskole i nabolaget, besøkte utstillingen. Og basert på det de opplevde her, laget de sin egen utstilling!

Mona Pahle Bjerke i NRK skriver om utstillingen Else Hagen. Mellom mennesker: «Dette er virkelig en kunstner som har noe helt eget. På sitt beste er hun ganske enkelt uovertruffen.»

-Det var egentlig Håkon Bleken som tok opp ideen om å se på Else Hagens kunst, forteller Ueland. Hun var blant de unge kunstnerne som debuterte før andre verdenskrig. -Det var veldig kjekt å løfte fram det kunstnerskapet».

Else Hagen var viktig for sin tid – og forut for sin tid med hva hun malte – tematikk rundt kvinner, barn og familieliv. - Mannlige kunstkritikere klarte ofte ikke å kommentere på hva hun malte – bare at hun var flink på form og farge, forteller Ueland.

-Da Else Hagen var hos oss, var det også mulig å få tak i grafiske blad av kunstneren. Vi samarbeidet med galleri BGE, som solgte kunsten hennes.

-Norsk kunsthistorie et lite fag – man gjentar de samme fortellingene. Det er viktig å prøve å åpne opp – og se hvem som ble oversett.

-Ellers er det veldig bra at vi kunne samarbeide med Nasjonalmuseet, Kunstsilo og Trondheim kunstmuseum om denne utstillingen.

Sommerutstillingen Bølger og måner med verk av Siri Aurdal og Synnøve Anker Aurdal innkasserte en sekser av NRKs kunstanmelder.

Hanne Beate Ueland omtaler utstillingen som «vilt og krevende, men utrolig gøy. Det var virkelig en utstilling det var vanskelig å ta ned».

-Den passet også utrolig bra til arkitekturen vår – til den kunsthallen byarkitekt Per Faltinsen ønsket å skape i kunstmuseet.

Ueland forteller at det nå er en dialog med Stavanger kommune om mulighetene for å vise en av skulpturene til Siri Aurdal utendørs i Stavanger i forbindelse med byjubileet. Så da får vi bare krysse fingrene.

Museets NONA-prosjekt (etablert i 2020) skjøt fart igjen i 2023 og 2024. Og har nå også fått støtte av Sparebankstiftelsen som viser at de vil støtte prosjekter for barn og unge. NONA er barnas sted hvor kunstmuseet inviterer til interaktive kunstopplevelser. Det er få kulturtilbud for foreldre som har lyst å tilføre kultur til barna sine, og NONA er ment å være barnas vei inn i kunsten.

-Jeg ser at vi kommuniserer godt med målgruppen for NONA.

-I sommer og i høst har vi vist utstillingen Moko Moko club laget av den japanske kunstneren Misaki Kawai. En leken og fargerik fantasiverden for barn i alle aldre. – Det er veldig meningsfylt å se hvordan den har truffet publikum. En dag traff jeg en far med sine to gutter. Guttene hadde sett plakaten og ville på museum.

Utstillingen Hertervig – Hill. Drøm og virkelighet var en stor begivenhet i høst. Den er en fortsettelse av arbeidet med å presentere Hertervigs kunst internasjonalt, og den åpner i september på vakre Waldemarsudde i Stockholm.

-Vi sendte av gårde 80 verk, og det var en stor opplevelse å være med på utstillingsåpningen, forteller Ueland. Dronning Sonja var til stede, dronning Silvia måtte melde avbud. Med en liten latter trekker museumsdirektøren fram et eksemplar av Svensk Damtidning - de dekket begivenheten.

OPPSLAG I SVENSK DAMTIDNING

2025 blir et Hertervigår i Stavanger.

Vi skal ha Hertervig og Hill hit. Det er en fantastisk presentasjon med 70 verk av Hill og 80 av Hertervig.

-For meg er det en enorm glede å se så mange verk av Hertervig. Det er blitt sagt at det er vanskelig å løfte Hertervigs kunst fordi han hadde så liten produksjon. Men vi klarte altså å vise 80 verk. Vi har fått hjelp av private eiere i Stavanger og Bergen. Her viser vi virkelig en bredde i hans produksjon, sier Ueland.

Utstillingen i Stavanger åpner 22. februar.

Og det blir mer Hertervig –

Utstillingen Hertervigs hemmeligheter - En vandring i Gamle furutrær, åpner 5. april.

Slik har aldri Hertervigs kunst vært vist før. Ved hjelp av digitale verktøy lager museet en opplevelse der vi kommer tett på detaljene i maleriet Gamle Furutrær fra 1865.

Den irakisk-amerikanske kunstneren Michael Rakowitz blir en spennende utstillende høsten 2025. Museet arbeider både med et prosjekt utenfor Stavanger Domkirke og en utstilling i egne lokaler. Rakowitz gjensker irakiske skulpturer fra et oldtidspalass nær byen Mosul i Irak som er blitt ødelagt av IS. Dette er en del av det offisielle programmet for Stavanger 2025 og museet samarbeider også med ICORN (International Cities of Refuge Network).

I 2018 laget Rakowitz en gjenskaping av en stor skulptur fra palasset nær Mosul, som ble stilt ut på Trafalgar Square i London. Det er en slags vokterfigur, en løve med vinger, som skal stilles ut utenfor domkirken i sommer.

-Det er fantastisk at vi feirer byens jubileum rundt domkirken, sier Ueland. I lys av at hva som skjer med kulturskatter rundt i verden er vi heldige som har den gamle domkirken. At den fremdeles står der. Kontrasten mellom den gjenskerpte vokterfiguren fra Irak og domkirken kan bidra til å anskueliggjøre den identitetsskapende kraften som ligger i kultur, sier hun.

Tanker om framtiden

2030 blir det virkelig store Hertervigåret. Da er det 200 år siden kunstneren ble født. Museet håper å få til en stor internasjonal Hertervigutstilling. Et mål er også å lage en oversiktskatalog over verkene hans, i samarbeid med Nasjonalmuseet og KODE.

- Det er mange verk i Stavanger vi ikke vet om. Det er viktig for museet at folk forteller at de har verk av Hertervig, slik at vi får oversikten og får registrert verkene, noe som er viktig for det framtidige Hertervig-arbeidet.

Hanne Beate Ueland håper derfor at så mange som mulig vil fortelle museet om Hertervig-kunst de måtte ha hjemme.

- Vi ønsker at Nasjonalmuseet og KODE skal prioritere konservering av sine verk. Det er ikke alltid de kan låne dem ut. Fordi de er i dårlig stand.

-Ellers er det mye å si om framtiden. Vi på Stavanger kunstmuseum ønsker oss både bedre plass og bedre økonomi, avslutter Hanne Beate Ueland.

Men dette er problemstillinger som hører hjemme andre steder.

Og så helt på tampen:

Like før LARS var klar til publisering, kom NRK sin rangering av de 10 største kunstopplevelsene i Norge i 2024.

To av utstillingene på Stavanger kunstmuseum var med blant de 10 beste. På 9. plass kom vandreutstillingen Else Hagen: Mellom mennesker, under overskriften Oppsiktsvekkende blomstringstid.

Utstillingen med Synnøve Anker Aurdal og Siri Aurdals verk sommeren 2024 ble rangert som nummer 6 – under overskriften En levende og livsbejaende samtale.

Gratulerer!!!!

Om utsendelser til medlemmene

Venneforeningen har en stor medlemsmasse og det kan av og til være en utfordring å få fram informasjon til alle når vi sender ut epost. Noen ganger havner en epost fra oss i søppelboksen eller kommer ikke fram. Det er ikke godt for oss å vite når dette skjer. Det kan også være at vår epost blir oversett i innboksen.

Avsender for epost fra Venneforeningen er alltid kunst.venneforeningen@museumstavanger.no

Det er fint om dere husker å sjekke innboksen og den postkassen som rommer søppelpost med jevne mellomrom.

Dersom det viser seg at epost fra oss ikke kommer gjennom, kan det være en mulighet å sjekke med leverandør av epost om det er noe som kan gjøres for å åpne opp for epost fra kunst.venneforeningen@museumstavanger.no.

Hvis dere lurer på noe om programmet, så vil det alltid være oppdatert på nettsidene hos Stavanger kunstmuseum, på venneforeningens side:

<https://www.stavangerkunstmuseum.no/venneforeningen>

Her vil dere også alltid kunne finne tilgang til medlemsbladet vårt LARS.

Vi vet ikke om våre eposter kommer fram, men medlemmer som ikke mottar epost, kan henvende seg til oss for å sjekke om vi har sendt ut noe.

Høydepunkter fra vårens program

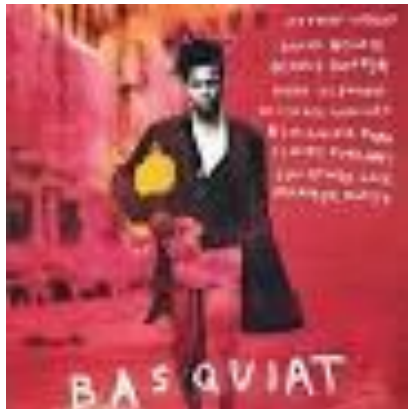
Kunstfilm onsdag 15. januar kl. 1800

"Basquiat"

"Drugs and Modern Art", 2003.

Varighet 107 minutter

Kunstneren Jean-Michel Basquiat startet som grafittikunstner i New Yorks bakgater og ble byens yndling i en kort og hektisk periode i amerikansk kunstmiljø på 1980-tallet. Kjente skuespillere som Dennis Hopper, Gary Oldman, David Bowie og andre tar oss med til det hektiske kunstmiljøet i New York der vi blant annet møter Andy Warhol.

Førpremiere på nye SUS tirsdag 21. januar k. 1600

Tirsdag 21. januar kl. 16 inviterer Nye SUS venneforeningen til kunstvisning.

Det er KORO som har hatt ansvaret for innkjøp av kunst til det nye sykehuset, og monteringen skal være ferdig innen utgangen av året. En del av kunsten fra gamle SUS blir med på flyttingen, men 11 kunstnere lager nye verk spesifikt til sykehuset på Ullandhaug. Kunstnere fra vår region som er representert er Marit Victoria Wulff Andreassen, Per Dybvig, Inger Brun, Maiken Stene og Torbjørn Rødland.

Det kommer invitasjon i egen mail 13. januar med mulighet for påmelding.

Dessverre blir det bare anledning til å ha med tre grupper med 10 av våre medlemmer i hver gruppe – altså 30 totalt - på denne visningen.

Dermed gjelder prinsippet om å være raskt ute med påmelding – de 30 første er de som får være med.

De som vil vite mer om kunsten på nye SUS kan lese om det på nettet – søk på KORO nye SUS.

FOTO: HELSE STAVANGER

Prosjektleder for nye SUS, Kari Gro Johanson lover at publikum vil få tilgang til «sykehustorget» etter åpningen. Der vil mye av kunsten være stilt ut.

Velkommen til spennende omvisning – og vær rask med påmelding hvis du vil være med.

Årsmøte onsdag 12. mars kl. 18

Kunstnerpresentasjonen – Nils Eger

Nils Eger undersøker hvordan vi ser verden, hvordan våre erfaringer lagres i minnet og hvordan dette kan uttrykkes i maleriet. Minnene kan være fra barndommen, fra reiser og stadig oftere fra turer i skog og mark. Lyset mellom stammene og rytmen som oppstår med flere stammer. Slik kan det være at det samme utgangspunktet finnes i flere varianter. Som om det ikke finnes ett svar, men flere mulige. Samtidig handler det om maleriet. Om de formelle virkemidlene i komposisjonen, materialer og teknikk. Malerimediets hukommelse er også sterkt til stede i arbeidet gjennom bruken av eggtempera - en teknikk som var dominerende i maleriet frem til 1500-tallet. Teknikken gir en lysvirkning og gjennomsjennelighet i verkenes overflater, samtidig er dette en teknikk som bevarer fargenes karakter over tid.

NILS EGER

Kunsthistoriske forelesninger våren 2025

Kunsthistoriker Karin Hellandsjø, 19. februar

Zdenka Rusova, Grafikkens mester

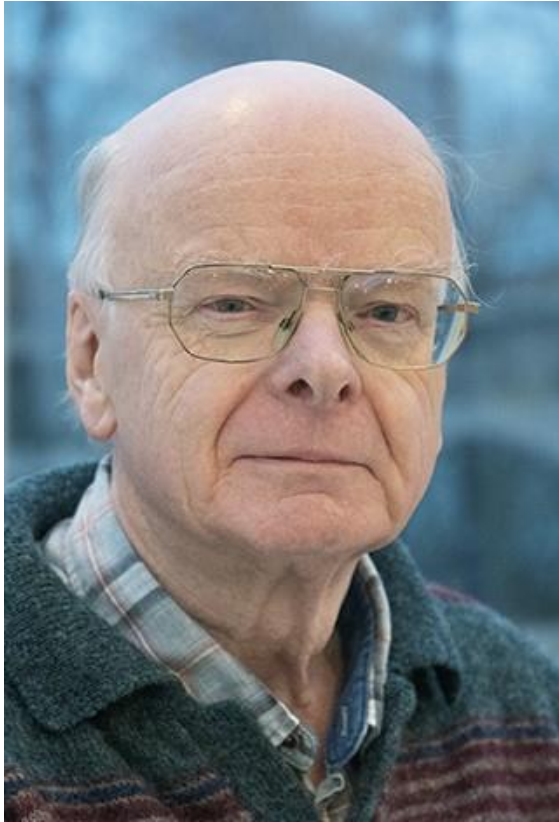
Karin Hellandsjø (f.1944) er kunsthistoriker med over 50 års fartstid i norsk museums- og formidlingsarbeid. Fra 1971-1988 var hun tilknyttet Henie-Onstad Kunstsenter som konservator/førstekonservator, fra 1988-2003 sjefskonservator og nestleder ved Museet for samtidskunst og fra 2005 til hun gikk av med pensjon i 2011 direktør ved Henie-Onstad Kunstsenter. Hun arbeider nå som seniorkurator og kunsthaglig konsulent. Hellandsjø har fulgt Zdenka Rusova siden hun kom til landet og vil gi en presentasjon av hennes kunstnerskap.

Zdenka Rusova (f.1939) trådte inn på den norske kunstscenen på begynnelsen av 1970-tallet og slo rot i Norge. Gjennom 50 år har hun bidradd betydelig til norsk kunst og kunstliv både gjennom egen kunst og ulike lærergjerninger. Hun er en håndverksmessig ener innen grafikk og tegning og har skapt et egenartet og uvanlig konsekvent bidrag til norsk etterkrigskunst.

Trond Borgen forelesning 19. mars 2025

På sporet av Hertervig

TROND BORGEN

Lars Hertervig er både en av Norges viktigste kunstnere og en interessant skildrer av Stavanger på 1800-tallet. Basert på sin nye bok – Lars Hertervig. Stavangerkunstneren – tar Borgen oss med på en rundtur i Stavanger og landskapet rundt, slik det så ut da Hertervig levde og malte. Han etterlot seg lokale motiver skildret med en særegen evne til å gjengi detaljer på papir og lerret og en enestående malerisk sans for lyset. Bildene er gode historiske kilder for oss i dag. Borgen stedsbestemmer motiver som hittil ikke har vært mulig å plassere, og han samler lokalhistoriske tråder rundt hvert enkelt motiv. Det gir en stedsforankring og en lokalhistorisk sammenheng for hvert enkelt motiv, slik Hertervig kjente denne sammenhengen da bildene ble malt.

Borgen bruker også motivene til å vise storheten i Hertervigs kunst, hvordan den utviklet seg fra 1850-tallet og fram mot hans død i 1902. Motivene blir etter hvert uttrykk for Hertervigs visjonære drømmeprojekt; i sine sene bilder tar han oss med til et sted bortenfor hverdagens virkelighet.

Kunsthistoriker Kari Brandtzæg, 2. april

Tracy Emin/Vanessa Baird/Munchs kunst

KARI BRANDTZÆG

I årene 2008–2009 var hun kunstkritiker i Dagbladet og har bidratt med en rekke artikler til diverse publikasjoner i inn og utland. Hun ble ansatt ved Munchmuseet høsten 2015 og har siden kuratert flere profilerte utstillinger. Sammen med Karl Ove Knausgård Mot skogen (2017), Hode med hode. Lena Cronqvist, Munch og Per Inge Bjørlo i 2017, Svanepriinsessen. Russisk kunst i et nordisk lys (2019), Tracey Emin. Sjens ensomhet (2021), Rolf Stenersen. Kan Hende er det vakkert (2022), Marianne Bratteli. Hjertebank (2023) og nå sist Vanessa Baird. Go Down with Me (2024).

Kari J. Brandtzæg er seniorkonservator/seniorkurator ved Munchmuseet med en doktorgradsavhandling om mellomkrigstidens kunst fra Universitetet i Oslo 2024. I tillegg er hun mag.art. med en avhandling om russisk kunst (1880–1900) fra 1995. Forskningsarbeidet til Brandtzæg har alltid vært spesielt rettet mot hvilke politiske og kulturelle kontekster som påvirker kunstens utvikling. Brandtzæg har virket som kunsthistoriker og kurator ved flere kunstinstitusjoner som Norsk kulturråd, KORO (Kunst i offentlig rom) og Nasjonalmuseet, der hun kuraterte utstillingene Melankoliens uttrykk (2003), Se opp! Kunst fra Moskva og St. Petersburg, (2004) og Kyss frosken! Forvandlingens kunst (2005). I 2016 ble hun tildelt kritikerprisen for Krigens skygge. Politisk kunst i Norge 1914–2014 (2015, Kunsternes Hus).

I foredraget om Tracey Emin og Vanessa Baird vil Brandtzæg fortelle om sitt samarbeid med de to kunstnerne og vi vil få høre om prosessen bak utstillingene fra den første idé, til verkutvalg og utstillingsarkitektur. Brandtzæg vil drøfte forskjeller og likheter mellom Emin og Baird som er født samme år og som begge bruker sine egne livserfaringer i kunsten. Begge måtte kjempe seg frem i et mannsdominert kunstfelt på 1980-90-tallet. I foredraget vil den kunsthistoriske konteksten trekkes frem og hvordan kvinnelige kunstnere i dag endelig begynner å få den oppmerksomheten de fortjener.

Vårtur med Venneforeningen til Barcelona

Våren 2025 blir det endring på kunstturen vår. Vi tar ikke sjansen på oversvømmelser og styrtregn og lignende klimafenomener om høsten. Vi har flyttet turen til begynnelsen av mai 2025 og vi drar til BARCELONA!

Den går fra Stavanger via København til Barcelona i dagene 5 - 9 mai (mandag til fredag).

Invitasjon til turen sendes ut fredag 17 januar med påmelding mandag 20 januar kl 09.

Vi har booket hotell som ligger sentralt, Hotel Catalonia Eixample 1864, Barcelona.

DETALJ FRA PARC GÜELL (GAUDÌ)

Vi skal besøke museer i Barcelona blant annet Joan Miro museet, Picasso Museum, Antoni Tàpiers museet og selvsagt skal vi se Sagrada Familia og andre kunstverk (hus og parker) som er arven etter Antoni Gaudì.

Det blir dagsbesøk i Cadaqués og Figueras – vi skal besøke Salvador Dalis fødeby og byen hvor han og hans ektefelle bodde. Begge steder er det museer. Og i tillegg får vi oppleve landskapet på Catalonia-kysten.

SALVADOR DALÍ MUSEUM

Vår guide på turen blir kunsthistoriker Erik Meling, som mange kjenner, han var vår guide både til Madrid og Østlandet/Oslo.
Eli Frøyland-Olsen og Eva Nilsson er reiseledere.

Full informasjon om turen med priser og dagsprogram kommer på nyåret. Bli med da vel!

Kirkebesøk med glasskunstner Per Odd Aarrestad, tirsdag 20. mai

Tur til Sandnes og Jæren med Per Odd Aarrestad. Vi ser på hans flotte glassutsmykning av bl.a. Hana Kirke.

Venneforeningen har tidligere hatt samarbeid med Aarrestad om kirkebesøk på Jæren, men siden mange nye medlemmer er kommet til og flere har etterspurt en ny tur, så lager vi et nytt program for en halvdagstur. (Detaljer kommer senere.)

Glimt fra noen av de gode opplevelsene fra høsten 2024

Kunsthistoriske forelesninger

Da Munch ble Munch v/ Kunsthistoriker Holger V. Koefoed

I høst foreleste kunsthistoriker Holger V. Koefod om Edvard Munch - *Da Munch ble Munch*, der han blant annet fortalte om hvordan den unge Munchs forhold til en av Kristianias vakreste kvinner la grunnlaget for mange av *Livsfrisens* motiver som *Stemmen*, *Madonna*, *Kyss* og flere.

Fem ting som forandret kunsthistorien for alltid. v/Kunsthistoriker Silje Sigurdson

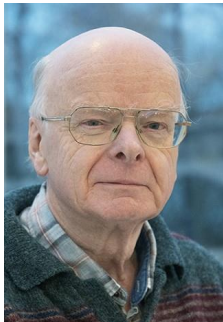

Fem ting som forandret kunsthistorien for alltid

I sin forelesning la kunstkritiker, kurator og kunstformidler Silje Sigurdson blant annet vekt på hvordan kunstfeltet endrer seg i møte med digitale medier, nye teknologier, og sosialt engasjement.

Hun har identifisert fem temaer som hun mener kan komme til å forandre kunsthistorien fundamentalt:
Kunst og byutvikling, kunst og helse, kunst og kvalitet og kunst og investering.

Sterk og viktig - om Venezia Biennalen 2024 v/Trond Borgen

Veneziabiennale 2024 var ikke bare kunstnerisk sterk, den er også viktig. For her skjer et tydelig skifte i fokus, bort fra den vestlige samtidskunsten til kunst fra alle andre verdenshjørner. Dette var hovedfokus i Borgens forelesning.

Fantastiske Venezia - tur til kunstbiennalen med Venneforeningen

Utstilling med lange tradisjoner

Kunstbiennalen i Venezia er en av verdens mest anerkjente kunstutstillinger. Annethvert år vises samtidskunst fra hele verden til utstillinger i Giardini og Arsenale – biennalens egne utstillingsområder. I tillegg vises det kunst omtrent overalt i eventyrlige Venezia.

Biennalen er ment å være en plattform for innovasjon og eksperimentering, og den tiltrekker seg store besøk av kunstnere, kritikere og publikum fra hele verden.

Tema i 2024, den 60. kunstbiennalen, var *Foreigners Everywhere*, Den brasilianske kuratoren som hadde hovedansvaret, Adriano Pedrosa, ville konsentrere seg om alle dem som har falt utenfor, skrev NRKs kunstanmelder, Mona Pahle Bjerke på NRK.no

MARCUSPLASSEN, VENEZIA. FOTO: EB

Da Stavanger kunstmuseums venneforening inviterte til kunsttur til Biennalen i Venezia, gjaldt det det å være rask. Turen var fulltegnet på et blunk. En av de heldige som kom med, var Hilde Krogh. «Jeg har aldri vært i Venezia før, men byen har lenge stått på ventelisten min» forteller en begeistret Hilde om uken i Venezia tidlig i oktober. Og det ble helt fantastisk. Som et eventyr. Det regnet fem av seks dager, men det gjorde ingenting», sier Hilde.

HILDE HADDE MED SEG BÅDE EKTEMANN SEIN HEGRE OG GODT REGNTØY TIL VENEZIA.

«Det var bra fra første stund - ferjeturen fra flyplassen til hjertet av byen - også og så det bortgjemte og utrolig koselige hotellet. Og alle kanalene, og husveggene som gikk rett ned i kanalene. Men skremmende å se hvordan vannet stiger, og medfører at første etasje i mange hus var ubeboelig.»

43 av venneforeningens medlemmer var med på turen, en tur som var utmerket lagt opp av reiselederne Eli Frøyland Olsen og Eva Nilsson, sier Hilde entusiastisk. «Og med Trond Borgen som guide. Han hadde allerede vært i Venezia for å forberede seg og for å forsikre seg om at fikk se det beste.»

«Han er en fantastisk guide. Han gir kunsten sjel, innhold og bidrar til forståelse. Vi glemmer trøtte bein og at vi er sultne, bare for å høre på ham.

PARAPLYEN ER EN GOD OPPFINNELSE.... FOTO: EB

Sterke inntrykk

Det ble kunstopplevelser fulle av sterke inntrykk. Den brasilianske kuratoren hadde hentet inn kunstnere fra hele verden, og det ble vist kunst som aldri tidligere har vært vist i Europa. Veldig annerledes enn alt vi har sett før, forteller Hilde.

I tillegg til kunst fra alle verdensdeler, fikk turdeltakerne innblikk i europeisk kunst fra ulike epoker. Det var tur til glassblåserøya Murano og utstillingen Glasstress og til andre sentrale kunstinstitusjoner i Venezia.

Noe av det som gjorde sterkt inntrykk på Hilde var de fantastiske tekstilarbeidene laget av kvinnegrupper fra ulike landsbyer i Latinamerika – broderier som skildret dagliglivet i landsbyene – med applikasjoner og maling.

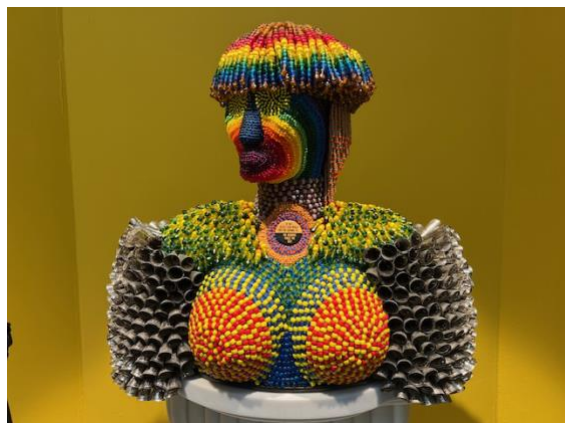

FOTO: HILDE KROGH

- Vi så utrolig, japansk papirkunst – et sjeldent kunstuttrykk som utvidet vår toleranse og forståelse.

FOTO: HILDE KROGH

-Vi så fargerike, monumentale kunstverk laget av en brasiliansk kunstner som har tatt i bruk materialer og teknikker fra «glorete» souvenirer og laget enestående kunstverk.

Ahmed Umar, norsk-sudansk billedkunstner og LHBT-aktivist som bor i Norge, sto for et veldig spesielt norsk bidrag. Det var en film som framstilte en sudansk brudedans, i selvlaget kostyme. - Vakkert og annerledes, sier Hilde.

FOTO: ANDREA AVEZZÙ / LA BIENNALE DI VENEZIA

Britiske Rebecca Acroyd var et gledelig gjensyn. Hun er faktisk vist i Stavanger tidligere. «Det hadde trolig vært vanskelig å få henne til Stavanger nå – i årene etter at hun var i Stavanger er hun blitt en enda mer ettertraktet kunstner» forteller Hilde.

Hennes kunstverk utforsker temaer som kropp, kjønn, identitet og det urbane miljøet. Hun bruker materialer som metall, voks og betong og skaper kunstverk som ofte har en rå, håndlaget estetikk. Så langt et lite utvalg av Hildes opplevelser.

REBECCA ACKROYD – FOTO HILDE KROG

Det ble vist mange spennende og flotte utstillinger i Venezia, men det er dessverre begrenset hva vi har plass til her. Noe mer kan vi imidlertid unne oss. Her kommer enda litt – utvalgt av Einar Brochsenius:

Rember Yahuarcani (født i Peru 1985)

Rember Yahuarcani er samtidskunstner og forfatter, kjent for arbeider som er dypt forankret i kulturtradisjonene til Huitoto-folket, en urbefolkningsgruppe fra regnskogen i Amazonas. Yahuarcanis kunstverk er preget av livlige, sterke farger og flytende former som skildrer Amazonas-landskap, åndelige vesener og forbindelsen mellom naturen og menneskelivet. Han bruker ofte kunsten som et medium for å utforske temaer som hukommelse, identitet og koloniseringens påvirkning på urbefolkningskulturer. Yahuarcanis verk har vært stilt ut både i Peru og internasjonalt, og hans kunst viser skjønnheten og dybden i Amazonas-kulturen til et globalt publikum.

REMBER YAHUARCANI,
(FOTO: EB)

Gladys Mgudlandlu (1917-10979, Sør-Afrika)

Gladys Mgudlandlu var en banebrytende sørafrikansk kunstner, kjent for sine livlige malerier som skildrer landsbylivet og naturen. Hun var i stor grad selvlært. Først på 1960-tallet begynte hun å male seriøst og utviklet en ekspresjonistisk stil preget av sterke farger og flytende penselstrøk som hun brukte til å fange landskap, dyr og tradisjonelle scener fra sin Xhosa-arv. Mgudlandlu var en av de første svarte kvinnelige kunstnerne som hadde separatutstilling i Sør-Afrika. Hun brøt gjennom kunstscenen i en tid da mulighetene for svarte kunstnere, spesielt kvinner, var svært begrenset på grunn av apartheid.

"TWO OLD LADIES SHOPPING ON A COLD DAY" AV GLADYS MGUDLANDLU (FOTO: EB)

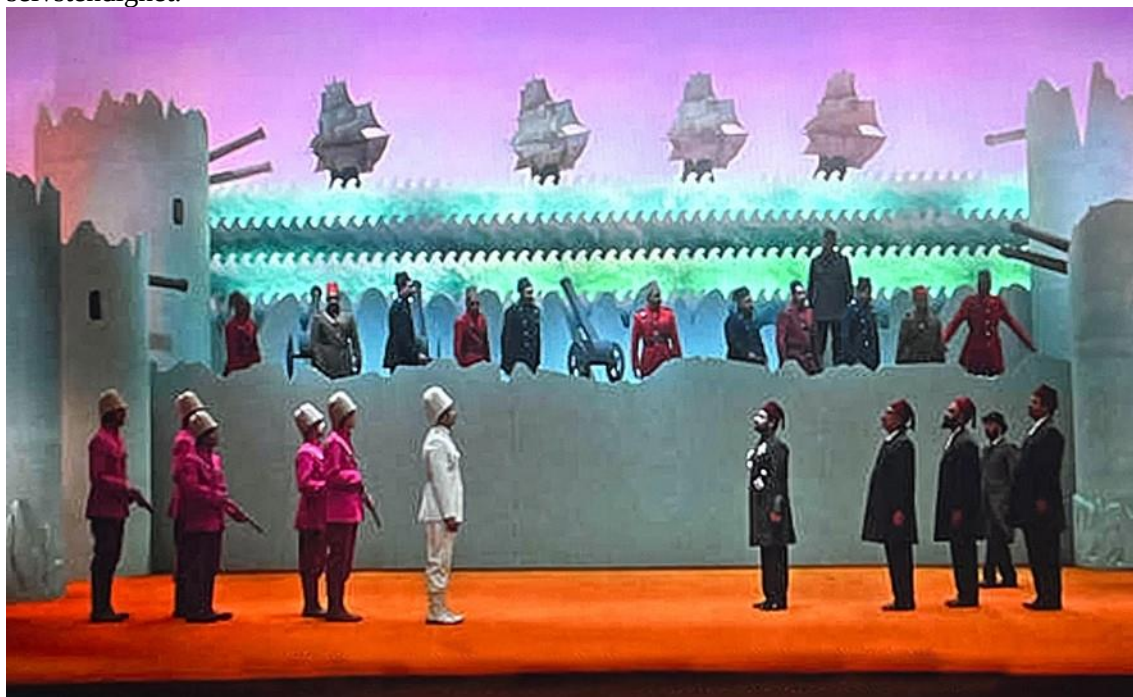
Hennes kunstverk formidlet ofte en følelse av nostalgi for landsbylivet hun opplevde i ungdommen, og hun brukte kunsten som et middel for å bevare kulturelle minner.

Selv om hun fikk anerkjennelse i løpet av sin levetid, ble arbeidet hennes delvis oversett i senere år. Men nå blir kunsten hennes vurdert som en viktig del av sørafrikansk kunsthistorie. I dag blir hun hyllet for sin rolle i å bane vei for fremtidige generasjoner av svarte kvinnelige kunstnere i Sør-Afrika.

Drama 1882(Opera) (Egypts paviljong) Kurator og artist Wael Shawky.

Den egyptiske paviljongen viste Wael Shawkys verk “Drama 1882”, en opera som tar for seg hendelsene rundt Urabi-revolusjonen (1879–1882) i Egypt, en periode som var preget av konflikt med britiske styrker.

Utstillingen viser et stort glassrelieff, håndlaget ved hjelp av Murano-teknikker, som skildrer avgjørende historiske øyeblikk som slaget ved Tel El Kebir. I tillegg inkluderer utstillingen malerier, skulpturer og scenografiske elementer som skaper et visuelt imponerende rom. Musikken i operaen framføres på klassisk arabisk, og Shawky har skapt et dynamisk landskap av langsomt bevegende bakgrunner som ligner levende malerier. Shawky bruker opera og billedkunst for å utforske de komplekse forholdene mellom koloniserende makter og Egypts kamp for selvstendighet.

URABI-FOLKET VIL BLOKKERE ALEXANDRIAS FARVANN OG ANGRİPE BRITENES MARINEFARTØYER. BILDET VISER EN FORHANDLINGSSITUASJON FRA SHAWKYS OPERA. (FOTO: CREDIT MINA NABIL)

Etiopias paviljong - Tesfaye Urgessa

Tesfaye Urgessa representerer Etiopia på landets første nasjonale paviljong noensinne under Venezia-biennalen.

Dette markerer en viktig milepæl for både kunstneren og nasjonen.

Utstillingen "*Prejudice and Belonging*", er kuratert av poeten og forfatteren Lemn Sissay og utforsker temaer som fordommer, tilhørighet og identitet.

Arbeidene hans tar ofte opp spørsmål rundt rase og menneskelige opplevelser, noe som speiler hans erfaringer som innvandrer i Tyskland. Han studerte kunst i Etiopia før han fortsatte utdanningen i Tyskland.

FOTO:EB

TAKK FOR TUREN 😊 FOTO: EB

Skulpturperler i Sandnes

Vi oppdaget dem da Venneforeningen inviterte til skulpturvandring og besøk i Sandnes Kunst- og kulturhus (KinoKino) en regnværsdag tidlig i september. Med Solveig Fløgstad som guide.

Her er noen eksempler fra vandringen (Foto: EB).

«TANKEDELERE» AV MARIT BENTHE NORHEIM (1993)

Hjulet symboliserer kommunikasjon og møter under reiser, og er plassert ved undergangen til Ruten.

«GUTTER SOM HOPPER BUKK» AV ASTRID DAHLSVEEN (1985) I ØGLÆNDPARKEN

Skulpturen "**In Memory of the Forest**" av Mikkel Wettre (2019) ble laget i bronse, spesielt for Sandnes nye Rådhus. Skulpturen gjør ære på historien til landskapet i Rogaland som for flere tusen år siden var dekket av skog. Skulpturens form er basert på steinalderens samleboller.

Bronsen er patinert og perforert med et enkelt geometrisk mønster. Kanten av bronse-skulpturen er tenkt for å kunne sitte på.

"**Brevduen**" av Hugo Frank Wathne (1970) stod opprinnelig ved Posthuset i Sandnes og deretter på Forus. Nå står den mellom blokkene Ankeret og Ovalen bak det nye Rådhuset.

«**Jente med due**» av Gunnar O F Eriksen. Skulpturen er plassert i skråningen utenfor det gamle sykehuset.

Skulpturvandringen ble avsluttet i Sandnes Kunst- og Kulturhus med en orientering om en installasjon av **Kristoffer Myskja** og en utstilling med **Kunstgruppe 5** i Stavanger. Gruppen består av Anita Tjemsland, Signe Christine Urdal, Yumiko Ashley, Evy Horpestad Tjåland og Snøfrid Hunsbedt Eiene.

Medlemsinformasjon

Fornyelse av medlemskap og medlemskort

Epost sendes automatisk to uker før forfall med avsenderadresse:

noreply-kunstvenneforeningen@museumstavanger.no

med følgende tekst i emnefeltet: «Fornyning av medlemskap i Venneforeningen Stavanger kunstmuseum», og følgende tekst i mail:

Kjære medlem!

Tiden er kommet til fornying av ditt medlemskap.

Vi setter stor pris på at du er medlem, og håper du fortsatt ønsker å være med oss i Venneforeningen.

Her kan du fornye ditt medlemskap for et nytt

år: <http://venneforeningen.origin.no/medlem?paymentId=44ff3a7d-0ad2-4c51-bb38-e32e840703dc&mType=Familie>

Ved å trykke på den blå lenken på nettsiden åpnes betalingsløsningen.

Dersom den viser rett type medlemskap, er det bare å trykke «Gå til betaling» og følge instruksene. Det er mulig å betale både med bankkort/kredittkort og med Vipps. (husk at du må være registrert i systemet med telefonnummer).

Du kan også betale direkte til venneforeningens bankkonto: 3201.35.47385 *HUSK Å FÅ MED DITT NAVN!*

Ved godkjent betaling får du tilsendt en ny e-post med tittelen «Medlemskortet ditt». Eposten inneholder en lenke til medlemskortet, og når du åpner den vises et bilde av medlemskortet. Dette kan du lagre på din telefon eller skrive ut. Husk at du må ha egen epostadresse for å få medlemskortet tilsendt elektronisk.

Medlemmer uten e-postadresse vil ikke få purring fra systemet. Sjekk dato for forfall på medlemskortet og betal innen forfall til bank konto: 3201.35.47385, eller til Vipps 607501

Kontingent

- Enkeltmedlem: kr. 450,-
- Pensjonister: kr. 300
- Studenter: kr. 300
- Personer under 20 år: kr. 300
- Familiemedlemsskap: kr. 650

Du kan alltid finne ditt medlemskort på Stavanger kunstmuseum sin hjemmeside/venneforeningen. Bruk mobilnummer eller epostadresse for å finne kortet.

Spørsmål: e-post til sisselmedby@me.com

Nb! Alle må vise medlemskort for å komme gratis inn på museet. Resepsjonspersonalet har ikke oversikt over medlemmene.

Tips: Legg inn bildet av medlemskortet på mobilen som du sikkert har med deg

NB! Butikken i kunstmuseet har mange fine gaveartikler og medlemmer får 10 % ved kjøp.

LARS vil fortsatt bli produsert elektronisk, og i papirutgave for medlemmer som ikke har datatilgang. Denne kan som regel hentes på museet.

Styret

Styrets funksjoner:

Eli Frøyland Olsen: Styrets leder, program, kunstturer, galleribesøk: eli.froyland.olsen@gmail.com,

Sissel Medby: Styrets nestleder, medlemsregister, sosiale medier/FB, LARS TicketCo: sisselmedby@me.com

Einar Borchsenius: Redaktør LARS, rapportering arrangementer, foto, Weinmeister: borchsen@gmail.com

Helen Færøy: Medlemsinformasjon sosiale medlemmer/FB og kunstfilmer, helenfaroy@gmail.com

Tor K. Eskeland: Økonomi, sekretær, referent, kontakt offentlige etater: eskeland@synergia.no

Eva Beate Watne: Galleribesøk, delta i arbeidet med å utvikle programmet, eva.watne@outlook.com

Redaksjon for LARS: Einar Borchsenius, Eldbjørg Vaage Melberg og Sissel Medby